

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 20CoP/35/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1220203020
Dátum vydania rozhodnutia: 21. 06. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Nadežda Wallnerová
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2023:1220203020.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Nadeždy Wallnerovej a členiek senátu JUDr. Ivany Jahbovej a JUDr. Michaely Královej v právnej veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: C. G., nar. X.XX.XXXX, zastúpený kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava, Vazovova 7/a, Bratislava, dieťa matky: S. G., nar. X.XX.XXXX, trvale bytom E. súp. č. XXXX, J., t.č. bytom C. XX, J., zastúpená: Advokátska kancelária Matejka Friedmannová s.r.o., so sídlom Dunajská 48, Bratislava a otca: K.S. G., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom E. súp. č. XXXX, J., zastúpený: JUDr. František Svatuška, advokát so sídlom Námestie slobody 25, Humenné, v konaní o návrhu otca na zníženie výživného a o návrhu matky na zmenu zverenia a úpravy práv a povinností rodičov k maloletému dieťaťu, na odvolanie otca voči rozsudku Okresného súdu Bratislava II, zo dňa 16. novembra 2021, č.k. 28P/66/2020-233, takto

rozhodol:

I. Odvolací súd rozsudok Okresného súdu Bratislava II, zo dňa 16.11.2021, č.k. 28P/66/2020-233, v napadnutom výroku I. m e n í tak, že súd znižuje vyživovaciu povinnosť otca K. G.Č., nar. XX.XX.XXXX na maloletého syna C. G., nar. XX.XX.XXXX zo sumy 150,- € mesačne na sumu 130,- € mesačne od 09.06.2020 do 31.07.2021 a na sumu 100,- € mesačne od 01.08.2021, ktoré sumy je otec povinný platiť k rukám matky vždy do 18. dňa v mesiaci vopred.

II. Týmto rozhodnutím sa mení rozsudok Okresného súdu Bratislava II, zo dňa 17.05.2019, č.k. 49P/141/2018-184 vo výroku o výživnom na maloletého C..

III. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov prvoinštančného a odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Bratislava II rozsudkom zo dňa 16.11.2021, č.k. 28P/66/2020-233 rozhodol, že návrh otca na zníženie vyživovacej povinnosti zamietla. Zároveň rozhodol, že návrh matky na zmenu zverenia zamietla, a že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

2. Súd prvej inštancie svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že návrhom, doručeným dňa 09.06.2020, sa otec domáhal zníženia výživného k maloletému synovi zo sumy 150,- eur mesačne na sumu zákonom stanoveného minimálneho výživného. Svoj návrh odôvodnil svojím výrazne zhoršeným zdravotným stavom a poberaním invalidného dôchodku vo výške 231,- eur, ktorý je jeho jediným príjmom, že prekonal mozgovú mŕtvicu, trpí na D. G. W. Š., je K. pacientom a lieči sa aj na E. T. P., v dôsledku čoho navštevuje viaceré odborné ambulancie, nakoľko po zaplatení základných životných potrieb (energie, starostlivosť o zdravie, osobná hygiena) mu ostáva menej ako 100,- eur, neostáva mu ani na všetky lieky či diabetickú stravu. Súd prvej inštancie uviedol, že matka s návrhom otca na zníženie výživného na sumu minimálneho výživného nesúhlasila, nakoľko takáto suma nepokryje ani základné náklady potrebné na štúdium, stravu, oblečenie a potreby maloletého. Matka uviedla súdu prvej inštancie mesačné náklady

na maloletého C.: školné na anglický program výučby 150,- eur, stravovanie v školskej jedálni 13,- eur, úrazové poistenie 25,- eur, telefón 15,- eur, strava 100,- eur, oblečenie a drogéria 100,- eur, futbal 20,- eur a tiež uviedla, že vzhľadom k možnostiam na slovenskom trhu práce, kde je príležitosť zamestnať i ľudí s rôznym fyzickým hendikepom alebo zdravotne znevýhodnených, je otec maloletého schopný pracovať a zamestnať sa, a že otec maloletého v minulosti pracoval ako pomocný kuchár aj napriek vtedy pretrvávajúcim zdravotným komplikáciám, a teda zdravotné dôvody otca nemožno považovať za dostatočný dôvod na vzdanie sa zamestnania.

3. Súd prvej inštancie uviedol, že samostatným návrhom, doručeným dňa 22.06.2020 a zapísaným pod sp.zn. 28P/74/2020, sa matka domáhala zmeny zverenia maloletého zo striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov do osobnej starostlivosti matky a s tým spojenej zmeny úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému, maloletého budú zastupovať a spravovať jeho majetok obaja rodičia, otec bude povinný prispievať na výživu maloletého sumou 150,- Eur mesačne, ktoré bude uhrádzať vždy do 18. dňa v kalendárnom mesiaci vopred k rukám matky, počnúc dňom právoplatnosti rozsudku, otec bude oprávnený stretávať sa s maloletým každý prvý víkend v mesiaci od piatka od 14.00 hod. do nedele do 16.00 hod., pričom miesto prevzatia a odovzdania maloletého bude miesto bydliska matky. Matka svoj návrh na zmenu zverenia maloletého do svojej výlučnej osobnej starostlivosti odôvodnila tým, že medzičasom sa rodinné pomery výrazným spôsobom zmenili. Súdu prvej inštancie uviedla, že kvôli zhoršenému zdravotnému stavu otec nie je psychicky ani fyzicky spôsobilý starať sa o svojho maloletého syna, že otec netrávi so synom čas, ktorý bol dohodnutý rodičovskou dohodou schválenou súdom v rozsudku o rozvode, stále sa vyhovára, že nemá auto, peniaze a necíti sa dobre a so synom sa stretáva len každý druhý víkend, aj to sú len doma, alebo k nim príde návšteva, cez pracovný týždeň ho otec už vôbec neberie asi 8 mesiacov. Ďalej uviedla, že otec nerešpektuje schválenú rodičovskú dohodu aj v časti miesta či času prevzatia a odovzdania dieťaťa, podľa matky otcovi vyhovuje, keď mu syna privezie a dovezie matka. Uviedla, že maloletý je veľmi aktívny a zaujíma sa o hory a turistiku, študuje si návody ako prežiť v prírode bez pomoci, je vo veku objavovania, ale nemá mu to kto ukázať, lebo jeho otec nemá záujem o tieto veci a neustále sa vyhovára, maloletý rozpráva, že chce ísť stanovať a kempovať do lesa, ale na tieto aktivity je vhodnejší otec, otec je však dlhodobo pasívny, nezaujíma sa o synov voľný čas a koníčky, maloletý tiež navštevuje futbalové tréningy. Podľa matky, otec odmieta v dohodnutých časoch, kedy mu je maloletý zverený, chodiť s ním na tréningy futbalu a vymyslel, že so synom na tréningy bude chodiť týždeň matka a týždeň on, avšak ani to nedodržiava a syna na tréningy nevozí ani nesprevádza. Otec tým, že nedodržiava dohodnutú a schválenú osobnú starostlivosť a styk, spôsobuje matke a maloletému nestabilitu rodinného prostredia. Matka preto navrhla, aby súd prvej inštancie upravil rozsudok tak, aby zodpovedal reálnemu výkonu styku otca so synom. Podľa matky otec so synom citovo manipuluje, cez telefón mu posiela 2 roky „srdiečka“, namiesto toho, aby so synom trávil čas, s matkou nekomunikuje, neodpisuje jej na správy a skladá jej telefonáty, potom ani nevie, či otec syna zoberie zo školy alebo nie. Matka uviedla, že sa nemôže s otcom dohodnúť na výkone rodičovských práv a povinností, o bežných záležitostiach nehovoriac, nakoľko otec vôbec nekomunikuje. Matka je toho názoru, že otec nie je spôsobilý starať sa o dieťa psychicky ani zdravotne a nemá na neho zdravý výchovný vplyv. Dodala, že maloletý nedodržiava u otca žiadnu hygienu, neumýva sa, neumýva si zuby, je špinavý a dokonca jeho kamaráti nechcú k nemu chodiť, lebo tam majú „strašnú špinu“. Podľa matky otec riadne neplatí ani stanovené výživné na maloletého, pričom maloletého tieto spory rodičov vyčerpávajú a potrebuje dostať len informáciu, že vtedy a vtedy ide s mamou alebo tatom na tréning, zo školy, atď. Súd prvej inštancie uviedol, že otec s návrhom matky na zmenu zverenia nesúhlasil, syna má nadovšetko rád a chce sa s ním stretávať čo najčastejšie.

4. Súd prvej inštancie uznesením č.k. 28P/66/2020-20, zo dňa 16.07.2020 spojil konania o návrhoch oboch rodičov na spoločné konanie s tým, že ďalej budú spoločne vedené pod sp.zn. 28P/66/2020.

5. Súd prvej inštancie právne vec posúdil podľa ustanovení § 24 ods. 2, 4, § 26, § 36 ods. 1, § 43 ods. 1, § 62 ods. 1, 2, 3, 4, 5 a 6, § 63 ods. 1 a 2, § 65 ods. 1, § 75 ods. 1, § 78 ods. 1 a 3 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „Zákon o rodine“). Po vykonaní dokazovania súd prvej inštancie dospel k názoru že nedošlo k takej zmene pomerov, ktorá by odôvodňovala zmenu úpravy práv a povinností rodičov k maloletému prijatej v rozvodovom konaní v časti výživného. V prvom rade súd prvej inštancie poukázal na krátkosť času, aký uplynul od poslednej úpravy (cca 1 rok). Uviedol, že už v čase rozvodového konania boli známe zdravotné problémy otca a už v čase rozvodu poberal otec invalidný dôchodok. Súd prvej inštancie pripustil, že celková situácia spojená s pandémiou Covid zhoršila možnosti získania príjmu pre povinného rodiča, na druhej strane výživné vo

výške 150,- eur mesačne je na pomyslenej dolnej hranici a kladie zvýšené nároky na matku. Uviedol, že nemožno opomenúť, že otec je spoluvlastníkom nehnuteľností a má možnosť získať z ich predaja finančné prostriedky. Podľa súdu prvej inštancie, otec nemôže na jednej strane tvrdiť, že jeho zdravotný stav je natoľko zlý, že mu znemožňuje sa zamestnať čo i len na čiastočný pracovný úväzok a na druhej strane popierať svoj akýkoľvek zdravotný handicap, čo sa týka schopnosti postarať sa o maloletého. Súd prvej inštancie bol toho názoru, že otec by si pri vynaložení prijateľného úsilia našiel prácu, ktorá by mu umožnila zvýšiť príjem a zároveň by išlo o prácu, ktorá by zohľadňovala jeho zdravotné problémy. Uviedol, že zníženie výživného nie je v záujme maloletého dieťaťa, pritom v tom duchu sa vyjadril aj kolízny opatrovník, a že vyživovaciu povinnosť má aj otec a nebolo by spravodlivé preniesť prevažnú časť starostlivosti o maloletého na matku.

6. Čo sa týka zmeny zverenia, súd prvej inštancie v prvom rade poukázal na to, že návrh na zmenu zverenia - zo striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov do výlučnej starostlivosti matky - bol matkou podaný až po podaní návrhu otca na zníženie vyživovacej povinnosti, čo vyvoláva pochybnosti o tom, že išlo o reakciu matky na aktuálnu situáciu a potreby syna. Súd prvej inštancie uviedol, že hmotnoprávnou podmienkou pre zmenu predchádzajúceho súdneho rozhodnutia o výkone rodičovských práv a povinností je zmena pomerov, ktorá musí byť podstatná a musí sa týkať okolností, ktoré odôvodňujú výkon rodičovských práva povinností za podmienky, že sa závažnejším spôsobom prejavia v pomeroch účastníkov v porovnaní s ich pomermi v čase predchádzajúceho rozhodnutia. Súd prvej inštancie zdôraznil, že od poslednej úpravy uplynul 1 rok, teda podľa názoru súdu prvej inštancie krátka doba na to, aby bolo možné pristúpiť k objektívnemu vyhodnoteniu a zisteniu zmeny pomerov. Podľa súdu prvej inštancie, matka navrhovala značne „oklieštený“ rozsah stretávania otca so synom, ktorý nekorešpondoval so zisteniami kolízneho opatrovníka, ani so želaním maloletého a s jeho záujmom. Uviedol, že maloletý má otca rád, má s ním dobrý vzťah a chce sa s ním stretávať, dokonca vo väčšom rozsahu ako je právoplatná úprava. Súd prvej inštancie nevidel dôvod na to, aby mal maloletý upravený styk s otcom v rozsahu jedenkrát do mesiaca, tak ako to navrhovala matka. Takéto rozhodnutie by bolo podľa súdu prvej inštancie v rozpore so záujmami maloletého. Súd prvej inštancie uviedol, že mu v tomto konaní neprináleží hodnotiť proporčnosť striedavej starostlivosti, ktorú si rodičia dohodli v rozvodovom konaní, išlo by o neprípustnú reparáciu súdneho rozhodnutia. Dodal, že rodičia sa dohodli na istom pomere striedavej starostlivosti, súd túto dohodu schválil a zo strany matky neboli preukázané žiadne skutočnosti, ktoré by nasvedčovali zmene pomerov, ktoré platili pri schvaľovaní pôvodnej dohody. V tejto súvislosti zdôraznil, že za kvalifikovanú zmenu nemožno považovať nespokojnosť jedného z rodičov s pôvodným rozhodnutím, v tomto prípade dokonca s vlastným rozhodnutím, keďže v pôvodnom konaní rodičia uzavreli rodičovskú dohodu. Uviedol, že súdne rozhodnutie predpokladá istú stabilitu a trvácnosť, nemožno súdnym rozhodnutím reagovať na každú zmenu, ktorá sa udeje či už u deti alebo u ich rodičov. Súd prvej inštancie poznamenal, že to, že medzi rodičmi panuje napätie a ich vzájomný vzťah nie je ideálny, bolo zrejme aj z ich prejavov na pojednávaní. Schopnosť komunikovať však nie je nezávislá veličina, je to zručnosť a na získaní tejto zručnosti je možné pracovať a zlepšovať ju, samozrejme za predpokladu, že zainteresované strany majú o to záujem a ten podľa názoru súdu prvej inštancie absentuje. Vzhľadom na nepreukázanie zmeny pomerov, súd prvej inštancie návrh matky na zmenu zverenia zamietol. Na záver súd prvej inštancie apeloval na rodičov, ako na dospelé osoby, ktoré milujú svoje dieťa a chcú urobiť všetko pre jeho dobro, aby sa začali zodpovedne správať a v záujme maloletého začali riadne komunikovať a prispeli tak z zdravému psychickému vývoju a duševnej pohode svojho dieťaťa. O trovách konania účastníkov rozhodol súd prvej inštancie podľa § 52 Civilného mimosporového poriadku, podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

7. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podal odvolanie otec maloletého v zákonnej lehote odvolanie, a to proti I. výroku rozsudku, podľa § 59 CMP, z dôvodov uvedených v § 365 ods. 1 písm. f/, h/ CSP a navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok podľa § 388 CSP zmenil tak, že určí navrhovateľovi, vyživovaciu povinnosť k maloletému synovi zo sumy 150,- eur mesačne na sumu zákonom stanoveného minimálneho výživného. Nesúhlasí s názorom súdu prvej inštancie, že by si pri vynaložení prijateľného úsilia našiel prácu, ktorá by mu umožnila zvýšiť príjem a zároveň by išlo o prácu, ktorá by zohľadňovala jeho zdravotné problémy, ale na druhej strane nebral do úvahy samotné tvrdenia odporkyne o jej zdravotnom stave. Vychádzajúc zo dôkladného skúmania súdu, bolo podľa otca preukázané, že matka a jej partner má dostatok finančných prostriedkov na to, aby počas dní, kedy je maloletý v jej starostlivosti v prvom rade zabezpečila jeho výživu a až následne využívala zostávajúce finančné prostriedky na uspokojovanie svojich vlastných potrieb. Otec sa domáha zníženia výživného k maloletému zo sumy

150,00 € mesačne na sumu zákonom stanoveného minimálneho výživného, teda na sumu vo výške 30 % zo sumy životného minima z dôvodu, že jeho zdravotný stav mu neumožňuje sa zamestnať a v prípade, ak súd ponechá výšku výživného na pôvodnej sume, dôjde podľa neho ku kriminalizovaniu jeho osoby a k jeho odlúčeniu od maloletého. Otec uviedol, že od roku 2020 žije iba z invalidného dôchodku vo výške 291,50 €, ktorý je jeho jediným príjmom a pokles jeho schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť je vo výške 60 %. Dodal, že prekonal opätovnú C. G. a trpím D. G. W.. Š., je K. pacientom a podstupuje liečbu hypertenzie, v dôsledku čoho navštevuje viaceré odborné ambulancie. Zhrnul, že po zaplatení základných životných potrieb (energie, starostlivosť o zdravie, osobná hygiena) mu ostane menej ako 100,- eur, neostáva mu na všetky lieky a diabetickú stravu. Ďalej otec zdôraznil, že v roku 2022 bude mať oveľa vyššie výdavky, pretože porastú ceny všetkých energií a teda rozdiel medzi jeho príjmami a výdavkami bude podstatne iný ako bol v rokoch 2020/21. Otec podotkol, že nie je v jeho silách platiť na maloletého výživné vo výške 150,- Eur. Otec uviedol, že pri určovaní výživného je povinnosťou súdu zisťovať schopnosti a možnosti povinného rodiča podieľať sa na výžive pre nezaopatrované dieťa. Podľa jeho názoru, v tomto smere prvostupňový súd nevykonal dostatočné dokazovanie a šetrenie, obmedzil sa len na konštatovanie skutočnosti, tvrdené odporkyňou, a preto nebolo možné zistiť jej osobné, majetkové a zárobkové pomery jej partnera. Otec tiež uviedol, že jeho zdravotný stav mu umožnil privyrobiť si k invalidnému dôchodku naposledy v marci 2020, a to sumou vo výške 430,35 eur. Dodal, že od marca roku 2020 došlo k zhoršeniu môjho zdravotného stavu a predložil komplexný posudok Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava. Odbor sociálnych vecí a rodiny, Oddelenie peňažných príspevkov na kompenzáciu ŤZP a posudkových činnosti zo dňa 29.09.2021, ktorý určuje mieru jeho funkčnej poruchy na 70 %. Na základe uvedeného navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zo dňa 16.11.2021, č.k. 28P/66/2020-233, podľa § 388 CSP zmenil tak, že určil, že navrhovateľovi, vyživovaciu povinnosť k maloletému synovi zo sumy 150,- eur mesačne na sumu 30 % životného minima, mesačne, vždy do 15.-teho dňa toho ktorého mesiaca vopred k rukám matky s účinnosťou od podania návrhu od 9.6.2020, alebo aby rozsudok v napadnutej časti zrušila vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a rozhodnutie.

8. Matka vo vyjadrení k odvolaniu otca uviedla, že ho považuje za účelové. Otec sa podľa nej dlhodobo vyhýba plneniu vyživovacej povinnosti voči svojmu 12 ročnému synovi, čo podľa nej preukazuje aj prebiehajúce exekučné konanie na Okresnom súde Banská Bystrica pod sp.zn. 30Ek/1841/2020, vedené v registri exekúcií a na Exekútorskom úrade C.. J. J., súdny exekútor, pod č. R. XXXEX XXX/XX. Uviedla, že náhradné výživné maloletému C. poskytuje Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny. Dala do pozornosti odvolacieho súdu, že otec s výškou výživného v podobe schválenej rodičovskej dohody rozsudkom Okresného súdu Bratislava II, č.k. 49P/141/2018-184 zo dňa 17.05.2019 súhlasil. Matka uviedla, že otec na jednej strane tvrdí, že je schopný zabezpečiť osobnú starostlivosť o dieťa vo veku XX rokov, na strane druhej tvrdí, že má choroby a diagnózy, ktoré preukazujú vážne pochybnosti a riziko, či je vôbec bezpečné ponechať dieťa v osobnej starostlivosti navrhovateľa, nakoľko kedykoľvek môže byť privolaná ambulancná služba, maloletý C. by tak ostal bez osobnej starostlivosti a dozoru. Matka sa domnieva, že navrhovateľ nepotrebuje vozík, zbytočne zneužíva štát a oberá iného pacienta, ktorý by ten vozík potreboval. V tejto súvislosti zdôraznila, že na posledné pojednávanie 11/2021 sa otec dostavil na súdne pojednávanie osobne, vzpriamene, bez vozíka a úplne normálnou mobilitou. Dodala, že komplexný posudok bol vypracovaný v 09/2021, pričom z uvedeného je podľa nej zrejmé, že zdravotný stav otca nie je taký, ako tvrdí, alebo od vypracovania komplexného posudku došlo k zlepšeniu jeho zdravotného stavu. Podľa názoru matky, komplexný posudok bol vypracovaný len za účelom priznania peňažného príspevku na kompenzáciu zvýšených výdavkov na diétne stravovanie, peňažného príspevku na kompenzáciu zvýšených výdavkov súvisiacich s hygienou alebo s opotrebovaním šatstva, bielizne, obuvi a bytového zariadenia, peňažného príspevku na kompenzáciu zvýšených výdavkov súvisiacich so zabezpečením prevádzky osobného motorového vozidla. V tejto súvislosti ďalej matka poukázala na to, že komplexným posudkom bolo preukázané, že v oblasti komunikácie navrhovateľ nemá narušenú schopnosť, čo znamená, že môže vykonávať prácu v call centre, ako bolo navrhnuté na poslednom pojednávaní, kedy otec uviedol, že sa mu ťažko rozpráva, čo nie je pravda. Podľa matky, komplexný posudok, ktorý navrhovateľ sám predložil, preukazuje opak, že pracovať v call centre môže. V tejto súvislosti dala do pozornosti rozsudok Krajského súdu v Košiciach zo dňa 27.11.2014, sp.zn. 7CoP/237/2014. Matka uviedla, že otec je zároveň spoluvlastníkom rodinného domu a záhradnej chatky - nehnuteľnosti zapísané na liste vlastníctva č. XXXX, XXXX a XXXX pre k. ú. E. v hodnote spoluvlastníckeho podielu navrhovateľa minimálne 75.000,- Eur, a že na spoluvlastnícky podiel otca bolo zriadené exekučné záložné právo za účelom uspokojenia pohľadávky mal. C. na výživnom. Podľa názoru matky, otec môže spoluvlastnícky podiel predať a disponovať finančnými prostriedkami na výživné

na mal. C.. Ďalej namietala, že otec svoje mesačné výdavky vierohodne nepreukázal a nepreukázal zvýšenie výdavkov. Na záver matka podotkla, že otec sa nepodieľa na osobnej starostlivosti o mal. C. tak ako deklaruje a synovi neprispieva výživným riadne. Na základe uvedených skutočností matka navrhla, aby odvolací súd zopakoval dokazovanie a doplnil ho, nakoľko je to potrebné pre zistenie skutočného stavu veci a za týmto účelom navrhla, aby odvolací súd nariadil pojednávanie. V prípade, že odvolací súd doplnenie dokazovania nebude považovať za potrebné, a stotožní sa so závermi súdu prvej inštancie, navrhla, aby rozhodnutie súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdil.

9. Kolízny opatrovník na odvolacom pojednávaní uviedol, že nie je v záujme maloletého znižovať výživné, avšak vzhľadom na preukázaný zdravotný stav otca, ponechávajú na zváženie súdu, či je dôvodné pristúpiť ku zníženiu výživného.

10. Odvolací súd v zmysle ust. § 385 ods. 1 CSP nariadil vo veci pojednávanie, nakoľko bolo potrebné zopakovať a doplniť dokazovanie v danej veci.

11. Odvolací súd po oboznámení sa s obsahom spisu a napadnutým rozhodnutím, dospel k záveru, že súd prvej inštancie nezistil riadne skutočný stav veci a dospel ku nesprávnemu záveru o nedôvodnosti zníženia výživného. Odvolací súd doplnil a zopakoval dokazovanie a na základe jeho výsledkov dospel k záveru, že návrh otca na zníženie jeho vyživovacej povinnosti k maloletému je čiastočne dôvodný.

12. Odvolací súd uvádza, že výživným sa rozumejú náklady na uspokojovanie všetkých životných potrieb toho, komu je poskytované v súvislosti s jeho všestranným rozvojom tak po stránke fyzickej, ako aj po stránke duševnej. Rozsah nákladov na úhradu životných potrieb osoby odkázanej na výživné je rôzny, a to vzhľadom na vek, zdravotný stav, ale aj vzhľadom na nadanie (schopnosti) tejto osoby, spôsob prípravy na jej budúce povolanie a podobne. Základom pre hodnotenie schopností a možností rodičov plniť si svoju vyživovaciu povinnosť voči dieťaťu je zistenie ich skutočných príjmov, ale aj podkladov odôvodňujúcich záver, že tento dosahovaný príjem zodpovedá ich telesným a duševným schopnostiam, skúsenostiam v plnení pracovných povinností, ako aj miestnym, lokálnym možnostiam ich uplatnenia a závisí aj od zisťovania ich celkových majetkových pomerov v širšom slova zmysle. Pri rozhodovaní o určení rozsahu vyživovacej povinnosti má súd vychádzať jednak zo všeobecných hľadísk, t.j. zo skúmania odôvodnených potrieb dieťaťa, rozsah ktorý je rôzny vzhľadom na vek, zdravotný stav, spôsob prípravy na budúce povolanie, nadanie, záujmy dieťaťa. Vychádza zároveň aj z reálnych možností a schopností rodičov plniť si svoju vyživovaciu povinnosť. Medzi týmito dvomi kritériami (medzi odôvodnenými potrebami maloletého dieťaťa a reálnymi schopnosťami a možnosťami rodičov) platí zásada priamej úmernosti, ktorá je plne v súlade s normatívnou zásadou, že dieťa má právo žiť na takej úrovni, na akej žijú jeho rodičia. To znamená, že čím je vyššia životná úroveň rodičov, tým je odôvodnené aj rozsiahlejšie uspokojovanie potrieb dieťaťa; teda jeho odôvodnenými potrebami sú aj také potreby, ktoré nie sú celkom bežné, ale sú pre vývoj dieťaťa prospešné, napr. rekreačné, kultúrne, a pod. Rozsah odôvodnených potrieb dieťaťa je tiež súčasne závislý od reálnych schopností a možností jeho rodičov povinných poskytovať mu výživné, t.j. od ich zárobkových schopností a možností, počtu ich celkových vyživovacích povinností, ich zdravotného stavu a pod. Plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom, ktoré sú na ich výživu i celkovú starostlivosť úplne odkázané, je jednou zo základných povinností každého rodiča, pričom každý z rodičov je povinný venovať všetky svoje sily dôslednému zabezpečeniu výživy detí, a to všetkých svojich detí bez rozdielu a bez ohľadu na to, či s deťmi žije alebo nežije v spoločnej domácnosti, pretože dieťa má právo na vytvorenie čo najpriaznivejších podmienok pre svoj zdravý rast a vývoj.

13. Vyššie uvedené kritériá pri určovaní výživného platia aj pri rozhodovaní o znižovaní vyživovacej povinnosti. Pri znížení vyživovacej povinnosti je nevyhnutné mať preukázané, že došlo k takej zmene pomerov, ktorá odôvodňuje zníženie výživného a zároveň pri posudzovaní, o akú sumu výživné znížiť, je nevyhnutné brať na zreteľ uvedené hľadiská pre určovanie výšky výživného. Prvoinštančný súd sa pri rozhodovaní o návrhu na zníženie vyživovacej povinnosti otca voči maloletému neriadil vyššie uvedeným, a nesprávne vyhodnotil, že u povinného nenastala zmena pomerov odôvodňujúca pristúpiť ku zníženiu výživného. Odvolací súd dospel k záveru, že bolo preukázané, že u otca - povinného z výživného takáto zmena pomerov nastala a to v zhoršení jeho zdravotného stavu, oproti stavu, ktorý tu bol v čase posledného rozhodnutia. Je preukázané, že otec v čase posledného rozhodnutia síce mal už nepriaznivý zdravotný stav, avšak miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť bola stanovená na 55 %. V čase podania návrhu na súd o zníženie výživného, miera poklesu schopnosti

vykonávať zárobkovú činnosť bola stanovená na 60 % a od augusta 2021 stanovená na 70 %. Je teda zrejmé, že otec má nepriaznivý zdravotný stav, ktorý sa zhoršuje a má to vplyv na jeho možnosti a schopnosti vykonávať pracovnú činnosť. Zdravotný stav je objektívna okolnosť, ktorá má byť pri posúdení možností a schopností povinného z výživného braná na zreteľ, keď má reálny vplyv na zníženie a sťaženie jeho možnosti vykonávať pracovnú činnosť. Zhoršenie zdravotného stavu, ktoré malo vplyv na percentuálne zvýšenie miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť vyplýva z predložených rozhodnutí Sociálnej poisťovne o priznaní invalidného dôchodku, ako aj odborných posudkov o invalidite. Odvolací súd preto dospel k záveru, že došlo na strane povinného ku zmene pomerov od poslednej úpravy, ktorá odôvodňuje výživné znížiť. Odvolací súd sa však nestotožnil s argumentami otca, že je v jeho možnostiach a schopnostiach platiť výživné maloletému len vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona. Takáto suma jednoznačne nepostačuje na pokrytie ani tých najzákladnejších potrieb maloletého a ide o minimálnu sumu výživného, ktorú musí platiť rodič bez ohľadu na jeho možnosti, schopnosti a majetkové pomery. Otec i napriek jeho nepriaznivému zdravotnému stavu, nie je neschopný akejkolvek pracovnej činnosti, ako vyplýva z miery určenia poklesu schopnosti vykonávať pracovnú činnosť. Je poberateľom invalidného dôchodku a popri tom je schopný výkonu aspoň nejakej práce na dohodu, ktorou by mal byť schopný privyrobit' si. Otec má nárok aj na kompenzáciu zvýšených výdavkov súvisiacich so zabezpečením prevádzky motorového vozidla, s hygienou alebo opotrebovaním šatstva, bielizne, obuvi a bytového zariadenia a na diétne stravovanie, ako vyplýva z komplexného posudku zo dňa 29.09.2021. Odvolací súd poukazuje i na to, že je tu daná povinnosť pľnoletých detí otca zabezpečiť mu primeranú výživu, ak to potrebuje (§ 66 Zákona o rodine). Taktiež odvolací súd pri rozhodovaní o výške zníženia výživného prihliadol k tomu, že ku zmene pomerov došlo od poslednej úpravy aj na strane maloletého z výživného a to tým, že došlo k nárastu nákladov na jeho osobu, spôsobenú rastom, jeho vývojom, ako aj nárastom cien tovarov a služieb. Odvolací súd vzhľadom na postupné zhoršovanie stavu povinného pristúpil ku postupnému zníženiu jeho vyživovacej povinnosti, teda od podania návrhu na súd, t.j. od 09.06.2020 do 31.07.2021 na sumu 130,- eur, kedy bol pokles miery schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť určený na 60 % a na sumu 100,- eur mesačne od 01.08.2021, kedy pokles miery výkonu zárobkovej činnosti bol určený na 70 %. Suma, ktorá je určená zodpovedá zákonom stanovenej sume životného minima na nezaopatrenú nepľnoletú osobu. Táto suma však reálne nepostačuje ani na zabezpečenie stravy potrebnej pre zdravý vývoj dieťaťa vo veku maloletého. Odvolací súd dospel k záveru, že nie je možné v záujme maloletého pristúpiť k určeniu ešte nižšej sumy výživného, čo by už znamenalo ohrozenie zabezpečenia aspoň jeho základných nevyhnutných potrieb. Odvolací súd uvádza aj, že síce je určená striedavá osobná starostlivosť, avšak v takom intervale, že znamená, že výkon osobnej starostlivosti o maloletého zabezpečuje najmä matka, a maloletý sa s otcom stýka v režime dva krát každý druhý týždeň poobede, a každý druhý víkend. Nemožno teda dospieť k záveru, že je dôvodné určiť minimálne výživné s ohľadom k tomu, že je tu daná striedavá osobná starostlivosť. Aj Zákonom o rodine v ust. § 62 ods. 6 uvádza, že pri stanovení výživného pri striedavej osobnej starostlivosti sa ako jedno z kritérií hodnotí dĺžka striedavej osobnej starostlivosti každého rodiča. V danom prípade je zrejmé, že matka aj napriek striedavej osobnej starostlivosti, vykonáva osobnú starostlivosť o maloletého vo väčšom rozsahu ako otec, na čo tiež musel odvolací súd pri určení zníženia výživného prihliadnuť. Odvolací súd sa ani nestotožnil s argumentom súdu prvej inštancie, že otec mohol predať svoj podiel na nehnuteľnosti a tým zabezpečiť finančné prostriedky na hradenie výživného. Jednak daná nehnuteľnosť bola vo vlastníctve aj matky, a bola predmetom vysporiadania ich spoločného majetku. K vysporiadaniu ku dňu rozhodnutia odvolacieho súdu došlo, čo potvrdili obaja rodičia a to tak, že došlo ku predaju nehnuteľnosti a matka obdržala sumu 135.000,- eur a otec záhradnú chatku a 22.000,- eur. Odvolací súd nemá za to, že otec si oproti stavu v čase poslednej úpravy týmto vysporiadaním majetkovo priliepšil, nedošlo ku zmene jeho majetkových pomerov, ale len ku zmene formy tohto majetku. Navyše otec si musí zabezpečovať bývanie, nemožno spravodlivo požadovať, aby prostriedky určené na bývanie, vynaložil na výživné.

14. Odvolacím súdom bolo zistené, že súd prvej inštancie nevyhodnotil skutočný stav správne, nezohľadnil zmenu pomerov na strane otca, a nesprávne posúdil, že tu nie je zmena pomerov na jeho strane, ktorá by odôvodňovala pristúpiť ku zníženiu jeho vyživovacej povinnosti voči maloletému. Odvolací súd s poukazom na vyššie uvedené odôvodnenie dospel k záveru, že návrh otca na zníženie výživného bol sčasti dôvodný a preto rozsudok súdu prvej inštancie zmenil (§ 388 Civilného sporového poriadku).

15. Odvolací súd zároveň dodáva, že z hľadiska zákonnej požiadavky na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia, na zachovanie práva účastníka na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia, na každý argument účastníka nie je súd povinný dať podrobnú odpoveď. Súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov uvádzaných účastníkom konania, čo sa nepochybne v prejednávanej veci stalo (porovnaj napr. rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva zo dňa 25.9.2012 vo veci Vojtěchová proti Slovenskej republike /sťažnosť č. 59102/08/, nález Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 14.9.2011, č.k. I. ÚS 361/2010-34, rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 17.6.2009, sp.zn. 5 M Cdo 8/2008).

16. O trovách konania prvoinštančného a odvolacieho, rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1 a 2 CSP, v spojení s ustanovením § 52 CMP tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov odvolacieho a dovolacieho konania.

17. Odvolací súd prijal rozhodnutie jednohlasne (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 01.05.2011, § 393 ods. 2 Civilného sporového poriadku).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420C.s.p.).

(1) Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

(2) Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421C.s.p.).

(1) Dovolanie podľa § 421 Ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

(2) Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 C.s.p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C.s.p.).

(1) Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

(2) Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).

(1) Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

(2) Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 C.s.p.).

(1) Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení.

(2) Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 C.s.p.).

(1) Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci.

(2) Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 C.s.p.).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 C.s.p.).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 C.s.p.).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 C.s.p.).